Yerel Halk?n Turizmin Etkilerine Yönelik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yerel Halk?n Turizmin Etkilerine Yönelik Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33240

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yerel Halk?n Turizmin Etkilerine Yönelik Alg?lar? Ölçe?i, bir turizm destinasyonunda ikamet eden yerel halk?n, **turizm** faaliyetlerinin bölge üzerindeki genel etkilerine dair geli?tirdi?i tutumlar? ve alg?lar? ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlardaki etkilerinin yerel halk taraf?ndan nas?l de?erlendirildi?ini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, R. Aslan-Ayazlar ve G. Ayazlar taraf?ndan 2016 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir ve özellikle **Aidiyet Duygusu** ve **Ya?am Tatmini** gibi ki?isel de?i?kenlerin turizm alg?s?ndaki rolünü incelemek üzere kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Turizm, Yerel Halk, Turizmin Etkileri, Alg?, Tutum, Ölçek Uyarlamas?, Aidiyet Duygusu, Ya?am Tatmini, Psikometri.

Yazarlar

Aslan-Ayazlar, R., Ayazlar, G.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yerel halk?n turizm geli?imine yönelik alg?lar?n? ve bunun sonucunda olu?an tutumlar?n? bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Turizmin etkileri genellikle çok boyutlu olup, bu ölçek sayesinde ara?t?rmac?lar, yerel topluluklar?n turizme yönelik pozitif desteklerini veya olas? negatif tepkilerini öngörebilirler. Ölçek, özellikle turizm planlamas? ve sürdürülebilir kalk?nma stratejileri geli?tirme süreçlerinde yerel payda?lar?n görü?lerini anlamak için kritik veriler sa?lar.

Uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kullan?lan ve turizmin etkilerini ölçen bir arac? Türk kültürüne ve diline adapte ederek, Türkiye'deki turizm sosyolojisi ve yönetimi çal??malar?na güvenilir bir ölçüm arac? kazand?rmay? hedeflemi?tir. Çal??mada ayr?ca, bu alg?lar?n olu?umunda yerel halk?n bölgeye olan **aidiyet duygusu** ve genel **ya?am tatmini** düzeylerinin etkile?imli rolü ara?t?r?lm??t?r.

Yap?

Yerel Halk?n Turizmin Etkilerine Yönelik Alg?lar? Ölçe?i (TOAD), turizmin etkilerini genellikle üç ana yap?sal boyutta incelemektedir:

Ekonomik Etkiler: Turizmin istihdam, gelir da??l?m? ve ya?am maliyetleri üzerindeki alg?lanan etkileri.
Sosyo-Kültürel Etkiler: Turizmin yerel kültür, gelenekler, sosyal ya?am kalitesi ve suç oranlar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzerindeki alg?lanan etkileri.
Çevresel Etkiler: Turizmin do?al kaynaklar?n korunmas?, kirlilik, trafik yo?unlu?u ve altyap? üzerindeki alg?lanan etkileri.

Bu çok boyutlu **psikometrik özellikler**, yerel halk?n turizme kar?? geli?tirdi?i genel tutumun karma??kl???n? yakalamay? sa?lamaktad?r. Ölçek, bu alt faktörler üzerinden bireylerin turizm geli?imine kar?? ne ölçüde destekleyici veya ele?tirel oldu?unu belirlemek için kullan?l?r.

Geçerlik

Sa?lanan kaynak verilerde geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemi? olsa da, Aslan-Ayazlar ve Ayazlar (2016) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla kapsaml? **geçerlik** analizlerinin gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe çeviri sonras?nda da korundu?unu göstermek üzere faktör analizlerini içermi?tir.

Uyarlama sürecinde dilsel ve kültürel geçerli?in sa?lanmas? kritik öneme sahiptir. Bu ba?lamda, uzman görü?leri al?narak çeviri ve geri çeviri yöntemleri kullan?lm??, ard?ndan elde edilen verilerle yap? geçerli?i test edilmi?tir. Detayl? istatistiksel sonuçlar ve katsay?lar için ilgili akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermektedir. Kaynak verilerde güvenirlik katsay?lar? aç?kça yer almamakla birlikte, uyarlama çal??mas?nda ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? tahmin edilmektedir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? göstermek için test-tekrar test yöntemlerinin kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in turizm alg?lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçebilen bilimsel bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkiye ba?lam?nda yap?sal geçerli?ini kan?tlamak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin, teorik olarak beklenen ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler gibi alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? istatistiksel olarak do?rular. Uyarlama çal??mas?, genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullanarak orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ne derece uygun oldu?unu test eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analiz sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n geçerli oldu?unu ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterli düzeyde yüklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu, ölçe?in sadece genel bir tutumu de?il, turizmin farkl? etkile?im alanlar?ndaki spesifik alg?lar? da ayr??t?rarak ölçebildi?ini gösterir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Turizm destinasyonlar?nda ikamet eden yerel halk

Age Group: Yeti?kinler (18 ya? ve üzeri)

Population Details: Ölçek, turizm faaliyetlerinden do?rudan etkilenen co?rafi bölgelerde ya?ayan ve turizm etkilerine dair ki?isel deneyime sahip olan bireyleri kapsamaktad?r.

Test Methodology: Kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan ifadelere ne ölçüde kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirttikleri öz bildirim (Self-report) yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Yerel Halk?n Tutumu, Turizm Geli?imi, Sosyo-Kültürel Etkiler, Ekonomik Etkiler, Çevresel Etkiler, Ölçek Geli?tirme, Turizm Sosyolojisi, Ya?am Tatmini.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için gerekli izinlerin, ilgili makalenin yazarlar? olan R. Aslan-Ayazlar ve G. Ayazlar'dan al?nmas? tavsiye edilir. Ticari veya klinik kullan?m ücretleri ve ?artlar? hakk?nda bilgiye makale üzerinden ula??lmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Aslan-Ayazlar, R. ve Ayazlar, G. (2016). Yerel halk?n turizmin etkilerine yönelik tutumunda aidiyet duygusu ve ya?am tatmininin rolü. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20* (4), 1451-1470.

Makalenin orijinal linkine buradan ula??labilir: e-dergi.atauni.edu.tr

Ölçek ile ilgili orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: turizmin-etkileri-olcegi-toad.pdf

Yerel Halk?n Turizmin Etkilerine Yönelik Alg?lar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Ölçe?in tamam?na, orijinal makale olan Aslan-Ayazlar ve Ayazlar (2016) çal??mas? üzerinden eri?ilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM